



VILNIAUS REGIONO APYLINKĖS TEISMAS

SPRENDIMAS UŽ AKIŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2025 m. gruodžio 1 d.
Trakai

Vilniaus regiono apylinkės teismo Trakų rūmų teisėja Monika Ambrasaitė-Valentinavičienė rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės D. k. ieškinį atsakovei S. A. dėl uzufrukto panaikinimo, trečiasis asmuo byloje, nepareiškęs savarankiškų reikalavimų, viešojo įstaiga „Domininko namai“.

Teismas

n u s t a t ė :

1. Ieškovė D. K. (toliau – ieškovė) kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydama panaikinti 2019 m. rugpjūčio 13 d. dovanojimo sutarties pagrindu nustatytą uzufruktą sodo namui, unikalus Nr. (*neskelbtina*) (toliau – Sodo namas), bei žemės sklypui, unikalus Nr. (*neskelbtina*) (toliau – Žemės sklypas), esantiems adresu (*neskelbtina*).
2. Atsakovei procesiniai dokumentai įteikti įstatymo nustatyta tvarka – jai asmeniškai (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 123 straipsnio 1 dalis).
3. Atsakovė neįvykdė CPK 142 straipsnio reikalavimų ir nepateikė atsiliepimo į ieškinį, todėl, ieškovei prašant, priimamas sprendimas už akių.

Ieškinys tenkinamas.

4. Vadovaujantis CPK 285 straipsnio 2 dalies nuostatomis, teismas, priimdamas sprendimą už akių, atlieka formalų byloje pateiktų įrodymų vertinimą, t. y. įsitikina, kad pasitvirtinus šių įrodymų turiniui, būtų pagrindas priimti tokį sprendimą.
5. Teismas nustatė, kad 2019 m. rugpjūčio 13 d. buvo sudaryta Dovanojimo ir uzufrukto sutartis (toliau – Sutartis), pagal kurią S. A. ieškovei padovanojo Sodo namą ir Žemės sklypą. Sutarties 4.1. punktu šalių sutarimu buvo nustatytas uzufruktas – suteikta teisė S. A. iki mirties naudotis Sodo namu bei Žemės sklypu. Šalys taip pat susitarė, kad uzufruktas baigiasi bendraisiais Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.150 straipsnyje nustatytais pagrindais.
6. Teismas taip pat nustatė, kad atsakovė ilgą laiką gyvena Šv. Domininko socialinės globos namuose - 2022 m. spalio mėn. deklaravo ten savo nuolatinę gyvenamąją vietą, t. y. nesinaudoja uzufrukto objektu. Dėl prastėjančios sveikatos būklės uzufrukto objektu atsakovė nesinaudos ir ateityje. Tuo tarpu uzufrukto objekto išlaikymo išlaidas iš savo asmeninių lėšų padengia ieškovė. Taigi uzufruktas prarado savo prasmę dėl to, kad atsakovės sveikatos būklė objektyviai neleidžia šios teisės įgyvendinti tiek dabar, tiek ateityje.

7. Uzufruktas – asmens gyvenimo trukmei ar apibrėžtam terminui, kuris negali būti ilgesnis už asmens gyvenimo trukmę, nustatyta teisė (uzufruktoriaus teisė) naudoti svetimą daiktą ir gauti iš jo vaisius, produkciją ir pajamas (CK 4.141 straipsnio 1 dalis). Vienas iš uzufrukto nustatymo pagrindų yra sandoris (CK 4.147 straipsnio 1 dalis, 4.148 straipsnis).
8. CK 4.150 straipsnio 1 dalis numato, kad uzufruktas baigiasi: 1) jo atsisakius; 2) mirus uzufruktoriui, likvidavus uzufruktorių juridinį asmenį ar praėjus trisdešimčiai metų nuo uzufrukto nustatymo juridiniam asmeniui; 3) pasibaigus terminui ar įvykus naikinančiojoje sąlygoje numatytam juridiniam faktui; 4) uzufruktoriui tapus uzufrukto objekto savininku; 5) žuvus uzufrukto objektui; 6) pablogėjus uzufrukto objekto būklei; 7) suėjus senaties terminui; 8) panaikinus uzufruktą teismo sprendimu.
9. Aptarto teisinio reguliavimo kontekste sprendžiamas, kad sudarydamas sandorį, uzufruktorius įgyja teisę daiktą valdyti ir jį naudoti pagal paskirtį. Teisė valdyti daiktą suprantama kaip teisė turėti daiktą savo žinioje ir daryti jam fizinį bei ūkinį poveikį. Naudojimas yra suprantamas kaip gavimas iš daikto ekonominės naudos, taigi ir uzufruktoriaus asmeninių poreikių patenkinimas. Tai reiškia, kad uzufrukto nustatymas nėra savitikslis, jo egzistavimas turi tenkinti uzufruktoriaus poreikį gauti ekonominę naudą iš daikto, šiuo atveju užtikrinti jam būstą.
10. Nagrinėjamu atveju, uzufruktorė (atsakovė) neterminuotai yra apgyvendinta globos namuose, kadangi būtina užtikrinti jos specialiuosius poreikius. Esant šiai aplinkybei, sprendžiamas, kad atsakovė iš šio daikto negauna jokios ekonominės naudos, jos poreikiai užtikrinami jai gyvenant specializuotoje įstaigoje.
11. Ieškovei siekiant parduoti turimą turtą, šio turto apsunkinimas daiktine teise, ne tik apriboja jos kaip turto savininkės teises, tačiau taip pat ir neteikia ekonominės naudos uzufruktoriui. Esant šioms aplinkybėms sprendžiamas, kad atsakovės naudai nustatytas uzufruktas iki gyvenimo pabaigos naudotis Sodo namu bei Žemės sklypu, prarado juo siektą tikslą – užtikrinti uzufruktoriaus gyvenamąją vietą. Užtikrinus atsakovės gyvenamąją vietą globos namuose, jai nesinaudojant nustatytu uzufruktu, jis panaikintinas, nes tapo nereikalingas ir toks uzufrukto panaikinimas nepažeidžia atsakovės teisės į gyvenamąją patalpą iki jos gyvenimo pabaigos.
12. Teismas, atsižvelgdamas į nurodytas aplinkybes ir minėtas teisės normas, sprendžia, jog nagrinėjamu atveju ieškovės reikalavimas panaikinti atsakovei nustatytą uzufruktą gyvenimo trukmei naudotis Sodo namu ir Žemės sklypu, tenkintinas.
13. Ieškovė neprašo priteisti iš atsakovės bylinėjimosi išlaidų, tad teismas šiuo klausimu toliau nepasisako.
14. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 1R-261/1K-355 nustatytos minimalios valstybei priteistinos bylinėjimosi išlaidų sumos dydį, t. y. minimali nepriteistina bylinėjimosi išlaidų suma yra 8 Eur, šioje byloje procesinių dokumentų siuntimo išlaidos sudaro 7,93 Eur, todėl iš atsakovės ši suma nepriteistina valstybės naudai (CPK 92 straipsnis).

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 285, 286 straipsniais, teismas

n u s p r e n d ž i a :

Ieškinį tenkinti

Panaikinti 2019 m. rugpjūčio 13 d. dovanojimo sutarties pagrindu atsakovei S. A. nustatytą uzufruktą sodo namui, unikalus Nr. (*neskelbtina*), bei žemės sklypui, unikalus Nr. (*neskelbtina*), esantiems adresu (*neskelbtina*).

Atsakovė negali šio sprendimo skųsti nei apeliacine, nei kasacine tvarka, tačiau gali sprendimą už akių priėmusiam teismui per 20 (dvidešimt) dienų nuo šio sprendimo priėmimo dienos paduoti

pareiškimą Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 287 straipsnyje nustatyta tvarka dėl sprendimo už akių peržiūrėjimo.

Ieškovė turi teisę per 20 (dvidešimt) dienų nuo sprendimo priėmimo paduoti apeliacinį skundą Vilniaus apygardos teismui per Vilniaus regiono apylinkės teismo Trakų rūmus.

Teisėja *[pasirašyta kvalifikuotu elektroniniu parašu]* Monika Ambrasaitė-Valentinavičienė